

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

OLYAN ADAZ HARAGGAL hadakoznak egyesek a községi választások dolgában, mintha nem is az összpolgárság, hanem egyes emberek vagy csoportok saját külön kis praktikáiról volna szó. Nem azt halljuk, hogy a hosszú évek szünete után összeülő városi parlamentnek mik lesznek a legsürgősebb és legfontosabb feladatai, nem arról tárgyalnak, hogy miként lehet majd a városi háztartás további egyensúlybentartásával a számtalan, nagy befektetéseket igénylő terveket megvalósítani, hanem a legnagyobb kíméletlenséggel támadnak mindenkit, aki más véleményen mer lenni, mint ők. Valahogy nem jól van ez így. És nem volt jó, hogy az ellenzék egy része a másik tábor választási gyűlését igyekezett megzavarni, tétlenség és zavargások történtek, amik végeredményben odavezettek, hogy a hatóságok kénytelenek voltak a gyülekezési jogot felfüggeszteni. A választási ellenzék egyik sajtóorgánumban olyan uszító cikkek jelentek meg, amelyek azt eredményezték, hogy a katonai parancsnokság kényszerült az előzetes cenzurát elrendelni. A kivételes állapotokat az ellenzéki agitáció teremtette. Ennek köszönhetjük a kivételes rendelkezéseket. Vajon köszönjük-e? Erre a választások eredménye adja majd meg a méltó választ.

NINCS NYUGTA sváb laptársunknak. Kétségbeesett tehetetlenségében semmi sem tetszik neki. Most egyszerre fáj neki annak a teljesítése is, amit velünk együtt ő is követelt, sőt benne foglaltatik a svábok paktumában is. Végre elismerték anyanyelvünk használatának jogát és a közgazdasági hatóságok elfogadják és elintézik a magyar és németnyelvű beadványokat. Bármennyire biztosították is ezen jogunkat a különböző egyezmények, a valóságban a jog csak papiroson volt meg, mert a gyakorlatban nem érvényesült. Nem titkoljuk örömről ezen „vivmány” fölért és esodálkozunk sváb laptársunk gancsoskodásán. Hisz előnyeit minden kisebbség egyformán élvezti és neki is örülnie kellene, mert hiszen az ő akciójának sikerét is jelenti. Vagy a jogokat csak papiroson követeli és ha egyik-másik megvalósul, fáj, hogy egy okkal kevesebb áll rendelkezésére elégedetlenkedni? Vagy a jogok követelése csak agitációs eszköznek jó számára? Nekünk komoly küzdelem kisebbségi létünk biztosításáért. És ezt a küzdelmet komolyan, komoly eszközökkel folytatjuk. És ha egy-egy jogot kiharcoltunk, nem gancsoskodni fogunk, hanem örülni a sikernek. És örülni fogunk annak is, ha a választáson a polgári lista győz, mert az összpolgárság érdekében való munkát a polgári blokk jelöltjeitől várjuk.

Elsőrangú

férfi fehérnemű Weismayr, Temesvár

különlegességek üzlete

Belváros, Str. V. Alexandri (Hunyadi-utca) 8.

Alapított 1863

Szenzációs letartóztatás Bukarestben a repülőgépszállítások panamája ügyében

A Focker repülőgépgyár bukaresti képviselőjét megvesztegetéssel és kémkedéssel vádolják

Bukarest, február 18.

A főváros közönségét nagy izgalomban tartja a külföldi Focker-repülőgépgyár bukaresti képviselőjének, Jurgea Negrilestinek letartóztatása. Jurgea két nappal ezelőtt táviratot kapott a Focker-cég Rasch nevű vezérigazgatójától, aki közölte vele, hogy a Dresdener Bank bukaresti fiókjánál tizenkétféle millió lei áll rendelkezésére. Miután ismeretes, hogy a Focker-féle repülőgépek romániai szállítása körül

visszaélések történtek,

a távirat tartalmát a hadügyminisztérium tudomására hozták. A minisztérium elrendelte a vizsgálatot és első sorban arra vonatkozólag kért felvilágosítást Jurgeától, hogy mit tartalmaz a távirat végén levő négy siffirozott szó. Jurgea megtagadta a vallomástételt, mire a jilvai fegyházba szállították. A letartóztatással kapcsolatban újabb szenzációs elfogatásokra van kilátás. A vizsgálat erélyesen folyik és most már végleg

tisztázni akarják

a repülőgépek átvételénél közreműködött bizottság szerepét. Valószínűnek látszik ugyanis, hogy a Jurgeának átutalt milliók a bizottság megvesztegetésére szolgáltak volna.

A katonai ügyészség házkutatást tartott Jurgea lakásán, ahol több rendkívül kompromittáló iratot és táviratot találtak, amelyek szintén siffirozva voltak. A katonai hatóság azt követelte, hogy Jurgea betűzze le a táviratokat, illetőleg adja át a sifferkulcsot, amit azonban ez nem volt hajlandó megtenni. Hosszas kísérletezés után a táviratokat hat szó kivételével

megfejtették. A szavak valószínűleg az ügyben érdekelt személyek neveit jelentik. Jurgea csupán annyit ismert be, hogy a táviratokat tíz hónappal ezelőtt kapta. A rendőrség már hosszabb ideje figyelte a Focker-cég bukaresti képviselőjét, akinek címére állandóan érkeztek siffirozott táviratok. Ezideig nem akarták letartóztatni, míg most a tizenkétféle millió átutalt távirat vétele után elérkezettnek látták az időt arra, hogy őrizetbe vegyék.

A vizsgálatot Jurgea ellen Economu és Nicolau tábornokok vezetik, akik elrendelték Jurgea vád alá helyezését. Az Adeverul értesülése szerint a repülőgépek közvetítőjét

kémkedéssel is vádolják.

A Lupta és az Adeverul úgy tudják, hogy ebből a kinos ügyből kifolyólag a közeli napokban egy magasrangú tisztet fognak letartóztatni, akinek valószínűleg teljes világosságot fog deríteni erre a nagyszabású ügyre. Mardarescu tábornok, hadügyminiszter és Popescu tábornok, bukaresti hadtestparancsnok szemleutjukról még nem érkeztek vissza és így a Jurgea vád alá helyezéséről szóló rendeletet csak visszaérkezésük után írják alá. Az ügyben egyébként hivatalos kommunikációt is adtak ki, amely leszögezi, hogy a megfajított siffirozott táviratokból a vizsgálóbíró és a katonai ügyész azt állapították meg, hogy kémkedésről van szó. Jurgeát azonnal letartóztatták, Rasch ellen pedig, aki külföldön tartózkodik, elfogató parancsot adtak ki. Jurgea beismerte, hogy siffirozott leveleket küldött, minden további felvilágosítást azonban egyelőre megtagad.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 2.225, Párisban 11.15.

Temesvári magánforgalom február 18-án reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamaival.)

Dollár 232.50, angol font 1136.50, francia frank 8.55, svájci frank 45.—, Hra 9.42, sokol 6.92, dinár 4.12, magyar korona 303, osztrák silling 32.85.

Zürich utótőzsde február 17-én:

Berlin 123.60, Amsterdam 208.—, Newyork 519.25, London 2525.—, Páris 18.85, Milano 20.95, Prága 15.37.5, Budapest 72.65, Belgrád 9.12.5, Bukarest 2.22.5, Varso 70.—, Bécs 73.05.

Terménypiac

Buza 920.—, rozs 610, zab 510, tengeri 380, árpa — lei métermázsanként ab feladóállomás.

Saját készítmény. Legjobb minőségű anyag. Elsőrangú munka és pontos lelkiismeretes kivitel. Megrendelések mérték után pontosan. Olcsón számított árak.

A király részvéte

Nagy Károly püspök elhunytá fölött
Kolozsvár, február 18.

Nagy Károly református püspök halála az egész országban mély részvételt keltett. Ferdinánd király Őfelsége kabinetirodája a következő szövegű részvétlívratot küldötte a családnak:

— Királyi kabinetiroda. A király Őfelsége tudomást szerezve Nagy Károly erdélyi református püspök haláláról, kegyeskedett megbizni, hogy közöljem részvétét a vesztesség fájdalma felett, amelyet elszenvedtek. Hiótu udvari miniszter.

Részvétlívratot küldöttek ezenkívül még Ducca külügyminiszter, Iván kolozsvári görög keleti püspök, Balthazar debreceni református püspök, Boér Elek budapesti egyetemi tanár, volt református világi főgondnok és még igen sokan. Gyászjelentést adott ki az E. M. K. E. igazgatóválasztmánya is. A kolozsvári Magyar Kaszinó, amelynek Nagy Károly elnöke volt, küldöttségileg kereste föl a gyászoló családot, valamint az erdélyi református egyház igazgatótanácsát.

Ma délelőtt tíz és tizenkét óra között nyitják meg a református teológia nagytermet, ahol Nagy Károly püspököt felravatalozták. A vidékről nagyszámu megbízott érkezett a temetésre, amelyen egész Erdély magyarsága képviselve lesz. Bukarestből a tegnapi nap folyamán is számos részvétlívrat érkezett, így Christea Miron patriarkától is.

Dandea primár stiklje

a magyar választók kijátszására

Marosvásárhely, február 18.

Dandea polgármester, akinek bukása elkerülhetetlen, még egy kísérletet tett pozíciójának a megerősítésére. A polgármester ugyanis a választási igazolványok kikézésítését olyanokra bízta, akik tisztában vannak szándékával és ismerik terveit. Szándéka ugyanis azt célozza, hogy minél kevesebb magyar választó jusson választási igazolványhoz. Ezért Dandea olyan szolgákat bízott meg a választási igazolványok kézbesítésével, akik egy szót sem tudnak magyarul és ezek a kézbesítők számszámra vitték vissza az igazolványokat, amelyekre reávezették az «ismeretlen, nem kézbesíthető» megjegyzést. A Magyar Párt marosvásárhelyi tagozata még idejében értesült Dandea tervéről és illetékes helyen óvat emelt. A hatóságok a sérelmet azonnal orvosolták.

— A polgári blokk józsefvárosi választási irodája a következő helyen van: Múmalom, kapubejárát 2. számú ajtó, telefon 7.

Meggyilkolta fiát

mert részegségében megverte feleségét

Belgrád, február 17.

Borzalmas bűntényt leplezett le a csendőrség egy Belgrád melletti községben. Az országut mentén egy bokorban egy férfi holttestét találták, amelynek feje, karjai és lábai hiányoztak. A nyomozás megállapította, hogy az áldozat Kovacevics Szvetozár negyven éves földműves, akit anyja és felesége gyilkoltak meg. Kovacevics iszákos ember volt és emiatt napirenden voltak a veszekedések közte és felesége meg anyja között. A napokban ismét részegen jött haza és megverte feleségét. Erre az asszony bosszúból egy baltával agyonütötte férjét, majd a holttestet anyósa segítségével feldarabolta. Levágta a meggyilkolt fejét, karjait és lábait, amiket egy közeli tóba dobált, míg a csupaszon maradt törzset az országúton egy bokorban rejtette el. A csendőrség a lelketlen anyát és bestiális feleséget letartóztatta.

Elmebeteg gyujtogató

a temesvári rendőrségen

Temesvár, február 18.

A Temesvár közelében fekvő Zsebely községben hetek óta gyanús tüzesetek fordultak elő. A csendőrség erősen vezette a nyomozást, de nem tudott a tettes nyomára akadni. Végre a nyomozás szálai egy Belu Jęfta nevezetű huszonnégy éves parasztleányra irányultak. A csendőrség elfogta és vallatni kezdte. Vallatása során azonban gyanúsán viselkedett, törni, zuzni kezdett mindent és elmebeteg oenyomását kellette. A csendőrség behozta a temesvári ügyészségre, az ügyészség viszont, amely elmebetegek befogadására nincs berendezve, átadta a temesvári rendőrségnek. Belu a rendőrségen három cellaajtót tört be, két ablakot zuzott össze. A beteget Rudnean dr. vizsgálta meg, aki megállapította, hogy pyromániában szenved és beszállította a lugosi kórház elmebeteg osztályára.

Vázsonyi támadói

sajnálják, hogy műük nem sikerült

Budapest, február 17.

Vázsonyi Vilmos, az ismert demokrata vezér ellen nyílt utcán két fiatal ember tetteles támadást intézett. A rendőrség az újságok részére a következő közlést adta ki a merényletről:

Amikor Vázsonyi a Teréz körúton autójából kiszállt, hogy irodájába menjen, két fiatal ember, akik vastag botokkal voltak ellátva, előlötték az utat. Az egyik hirtelen öklével Vázsonyi arcába ütött, és amikor a másik támadó is inzulálni akarta Vázsonyit, egy bérkocsis megragadta a támadó karját. A fiatal ember erre hátulról zsebéből villámgyorsan kirántott egy revolvert és e szavakkal fordult Vázsonyi felé:

Lelőlek.

Vázsonyi erre nyugodtan kigombolta télikabátját és mellére mutatva így válaszolt:

Ide löj, ha van bátorságod.

Időközben óriási embertömeg verődött össze az inzulált színhelyén. A közönség fenyegető magatartást tanúsított a támadókkal szemben, akiket csupán a rendőrség tudott megmenteni a közönség dühe elől. A támadók Vannay László harminchat éves volt tanár és Molnár Ferenc harmincegy éves kereskedő. A rendőrség épülete előtt nagy embertömeg hangosan követelte a merénylők kiadatását és egy szakasz lovas rendőrséget kellett igénybe venni, hogy a tömeget szétszóssa. A két támadó kihallgatása alkalmával azt adta elő, hogy Vázsonyit a frankhamisítás ügyében tanúsított magatartása miatt támadták meg és sajnálják, hogy műük nem teljesen sikerült. Az inzulált a nemzetgyűlés ülésén is szóba került, ahol éles hangú vitára adott alkalmat.

Jóváhagyták Temesvár költségvetését

Elismerték a beruházások szükségességét — 335 millió az előirányzott bevétel

Temesvár, február 18.

Az idén nagyobb szerencséje volt Temesvár város költségvetésének, mint tavaly. Mig az elmúlt esztendőben a belügyminisztérium tetemesen leszállította a költségvetés egyes tételeit, addig az idén a legfelső közigazgatási tanács csak jelentéktlenebb törléseket eszközölt. A városok adminisztrációjáról szóló új törvény értelmében Bukarestben elfogadták azokat az előirányzásokat, amelyeket a város vezetősége a fejlődés és továbbépítés érdekében beállított és ezzel megadta a lehetőségét annak, hogy az idei esztendő során mutakozó beruházásokat zavartalanul lehessen eszközölni.

Mint ismeretes, Temesvár város költségvetését még a múlt év végén terjesztették fel Bukarestbe jóváhagyás végett és az egyes bevételi és kiadási tételeket az új közigazgatási törvény rendelkezéseinek megfelelően állították be egy új formula alapján. A költségvetés végösszege 337,008.116 lei 88 banit tüntetett fel. Ebben a ha-

talmas összegben befoglalódnak az összes kiadások, amely a város minden irányú szükségletének fedezésére kellenek és egyben gondoskodás történik a bevételek törvényes biztosításáról is. A legfelső közigazgatási tanács most küldötte vissza a költségvetést és azt a következő módosításokkal hagyta jóvá: A bevételknél a legfelső forum 1,050.000 leit törölt és pedig a különböző városi taksáknál. Ennek megfelelően a kiadások is kisebbek lettek, amennyiben az előre nem látott kiadások tételénél, amely tizenhárom millióban volt előirányozva, a közigazgatási legfelső hatóság ugyancsak 1.050.000 leit törölt. Eme változtatás figyelembevétele mellett Temesvár idei költségvetésének immár végérvényesen megállapított összege 335,958.116 lei és 88 bani. A városi tanács tegnap foglalkozott a jóváhagyott költségvetéssel és az eszközölt módosításokat tudomásul véve, a megerősítést nyert formában fogja a város gazdasági, pénzügyi és kulturális szükségleteit beállítani.

A túlfutott politikai szenedély jegyében folynak a községi választások előkészületei

Az összpolgárság jóléte az egyetlen érdek

Temesvár, február 18.

A Nadejdea mai száma vezetőhelyen részletesen foglalkozik a román nemzeti pártnak a munkássággal, valamint a német népszervezettel a községi választásokra vonatkozólag kötött paktumával és többek között a következőket írja:

Immár tény, hogy az ellenzéki blokk a községi választásokat a túlfutott politikai szenedély jegyében folytatja, mert erre vall az a paktum, amelyet a három párt kötött és amely a liberális kormány által alkotott összes törvények hatályon kívül való helyezését követeli, általános katonai és politikai amnesztiára kötelezi a szerződő feleket, valamint az ostromállapot felüggesztését követeli. Ha ezeket a pontokat nézzük, nem kétséges, hogy ez olyan paktum, amelynek a községi választások keretében semmi

helye nincsen.

Megállapodtak továbbá abban, hogy a kisebbségek teljes nemzeti önkormányzatot kapnak. Tehát kizárólag a politikai célok és szenedélyek vezeték a szerződő pártokat az ugynevezett ellenzéki paktum megkötésében. A jelenlegi körülmények között elég, ha utalunk arra, hogy az ostromállapot fenntartása szükséges volt a kormány részéről, amellyel biztosította az állam biztonságát és a bolsevizmussal szemben vehette fel a legerélyesebb küzdelmet.

Nem kell külön bizonyítani, hogy az ilyen politikai jellegű megállapodásoknak akkor, amikor az egyes városok és községek és így Temesvár is dönt

saját sorsa felett

és tisztára községi és nem országos politikáról van szó, — nincsen helyük. Temesvár polgárai a város fejlődése érdekében kiarták kapcsolni és a polgári blokk felállításával ki is kapcsolták a politikát a községi választásokból. Sajnálatos, hogy akkor a másik oldalon olyan paktumot kötnek egyes pártok, amelyeknek kihatásai nem ide, hanem egy országos politikai helyzet keretébe tartoznak, amely

jelleget a községi választások nem vettek és nem vehetnek fel sohasem. Az ellenzéki blokk minden egyes tagjának az igazság kedvéért be kell ismernie, hogy éppen liberális oldalról származott a

politikamentes választások

eszméje. Eppen onnan származott az a gondolat, hogy akik ma Temesvárott értékes polgároknak számítanak, foglaljanak helyet a városi parlamentben. Értekezletet is hívott össze a főpolgármester ebben a kérdésben, ahol nem nézte azt, hogy kicsoda milyen politikai pártállású, hanem csak azt, hogy milyen hasznot hozhat Temesvár városának.

És amit az értekezlet nem tudott létrehozni, létre hozta néhány önzetlen polgár munkája, akik az iniciatívát kezükbe vették és felekezetre, nemzetiségre, valamint bármilyen más érdekre való tekintet nélkül megalkották a polgári blokk listáját és sikerült a temesvári polgároknak olyan jegyzékét összeállítani, akik multjuknál, egyéni képességüknél fogva biztosítékot nyújtanak arra, hogy

politikai szenedélyek

nem vezetnek őket a város ügyeinek vezetésében, hanem a tradíció nyomdokain haladva igaz istápolói lesznek egy olyan jó községi gazdálkodásnak, amelynek a révén lett nagyváros Temesvár és megtalálja a tökéletes boldogulás és virágzás útját a jövőben is. Csakis a mult tapasztalatai vezetik majdán őket tevékenységükben, mert azokon a tapasztalatokon nőtt fel a bánási metropolis. A községi képviselőtestületben egy szent és hatalmas érdek van: Temesvár város

összpolgárságának jóléte

minden téren. Onnan ki kell küszöbölni a politikai szenedélyeket és vállvetve egymás boldogulásáért dolgozni kell. Akik ezt a feladatot magukra vállalták, azok neveit tartalmazza a polgári blokk listája. Minden öntudatos, hagyományait féltve őrző és városa sorsáért aggodó temesvári polgár a polgári blokk listájára szavaz!

Megnyílt. Van szerencsénk értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy Temesvárott (Bulevardul Carol I. No. 62) kékvillamos végállomásánál a mai kor igényeinek megfelelően és legmodernebbül német mintára berendezett **gőzkelmefestő és vegytisztító intézetet nyitottunk BOIANERIA BĂNĂȚANĂ** név alatt. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkát, u. m. szövet, selyem, posztó, gyapjú, szőnyeg, ruha, csipke, függöny, toll sít. festését és tisztítását **gyors, olcsó és pontos kiszolgálás mellett.** Gyász- és expressz-ruhákat 6 óra alatt elkészítjük. Bármilyen minta festését is vállaljuk. Nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérjük, maradunk kiváló tisztelettel **BOIANERIA BĂNĂȚANĂ, Comsa și Granatir**

Megrendszabályozott újság

Az Új Kelet kolportázs jogát megvonták

Kolozsvár, február 18.

Az Új Kelet című lapot és annak nyomdáját a hatóságok részéről súlyos rendelkezés érte. A rendőrség közegészségügyi és tűzrendészeti okokra való hivatkozással az Új Kelet nyomdahelyiségeit öt napra bezáratta. Erdekies az intézkedésnek az a része, amely a nyomda nappali személyzetének megengedi a munkát, de a lapot előállító éjszakai nyomdaszemélyzet nem dolgozhatik. Ugyanakkor a polgármester értesítette a lap szerkesztőségét, hogy rendeleti intézkedés alapján az Új Kelet utcai árusításának jogát Kolozsvár területére megvonták. A létében veszélyeztetett újság eme rendelkezés ellen az egyesült ellenzék útján a kabinetirodához, valamint a belügyminiszterhez fordult jogorvoslatért. A kolozsvári lapok egyöntetűen erőlyes állásfoglalásra készülnek a betiltó intézkedés ellen.

Maniu Gyula személyesen utazott Bukarestbe, hogy a királynak jelentést tegyen az Új Kelet ellen alkalmazott rendszabályról és védelmet fog kérni. A nemzeti párt vezére magával vitte az érdekelt nyomdatulajdonosok memorandumát is. A vállalat tulajdonosai kártérítést pert indítanak az állam ellen, mert jogi álláspontjuk az, hogy a nyomda bezárása törvénytelen volt és az nem egyéb hivatalos hatalomnal való visszaélésnél.

Temesvári lányok

leánykereskedők karmai között

Temesvár, február 18.

Szerencsétlen szülők állottak sorfalat a rendőrségen Planck rendőrkapitány előtt. Mindegyiküknek az a panasza, hogy éretlen, tizenhárom-tizennégy éves leánygyermekük napok óta eltűnt, végigkószálják a várost és nem térnek haza éjszakára. A rendőrség megindította a vizsgálatot és csakhamar megállapította, hogy a kis serdületlenek két idősebb perditá kezébe kerültek, akik a gyerekeket idősebb uraknak jó pénzért áruba bocsátották. A legszerencsétlenebbül egy tizenhárom éves kisleány járt, aki súlyos betegséget kapott. Megállapítást nyert, hogy a gyermekeket a gyárvárosi parkban lévő illemhelyre csalták, amelyet a felügyelettel megbízott asszony erre az aljas célra bérbé adott. A nyomozás megindult a titkos búvóhelyek felkutatására, keresik azt a férfit, aki a szerencsétlen tizenhárom évest megbecstelenítette. A gyerekeket átadták szüleiknek azzal, ha megegyeznek elszöknek hazulról, úgy javítóintézetbe küldik őket. A vizsgálat befejezése után az iratokat átteszik az ügyészséghez.

Fogházörök szöktették meg

a jugoszláviai rabló orvost és nővérét

Belgrád, február 15.

Megirtuk, hogy Montenegróban Markovics Vukasin dr. orvos rablóbandát alakított és rettegésben tartotta az egész vidéket. Végre sikerült ártalmatlanná tenni és Markovics dr-t a nővérével, valamint több cinkostársával együtt elfogták. A cettinjei fogházba szállították valamennyit, ahol szigorú őrizet alatt tartották őket. Annál nagyobb volt a meglepetés, amikor a fogházigazgatónak egy reggel jelentették, hogy Markovics és nővére megszöktek. Néhány nap mulva megszökött a fogházból Maletics fogházörmmester és Pratikar káplár is. Valószínű volt, hogy azért szökték meg, mivel a rablóvezér orvos megszöktetésében részük volt. A mult héten a két fogháztört a Szerajevó melletti Ilica fűrdőn a csendőrök felismerték és letartóztatták. Beismerték, hogy a rablóorvost valóban ők szöktették meg, de nem jutalom ellenében, hanem barátságból. Szerintük ugyanis az orvos a gazdagoktól rablott pénzzel támogatta a szegényeket s azért engedték a fogházból megszököni.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telonszámok:
Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.
Nyomda: 10.
Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Elfizetési árak:
Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félvégre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az önkormányzatban 3 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:
Vuchetich Endre dr.

A kézfogás

A világ legnagyobb részében hozzátartozik az üdvözléshez. Csak kevés helyen más a szokás. Kinában például az emberek a homlokukat érintik egymáshoz. Még komikusabb egy-egy afrikai néger törzs üdvözlési módja, ahol két ismerős, ha találkozik egymással, egymáshoz dörzsöli az arát. Milyen jó, hogy ott állandóan meleg van, az emberek nem náthásak és így nem kapják el azt egy-egy ástól. Akármilyen nevetségeseknek is tetszenek nekünk ezek az egzotikus köszönési módok, korántsem olyan veszedelmesek, mint a mi kézfogásunk.

Az ember a kezébe sokszor miniféle piszkos dolgot vesz, amelyből bacillusok tapadnak a tenyerére. Ezeket a bacillusokat aztán áttelepíti a más tenyerébe. Régen tudott az ember, hogy a szomorú tapasztalat igazolja, hogy a kézfogás révén az angerteg betegség terjed az emberek között.

A temesvári főorvosi hivatal előzetes vizsgálatában a következő háromnyelvű elhívás figyelmezteti a belépőt:

— Ebben a hivatalban a kézfogás tilos!

Ehhez nem kell magyarázat. Bár minden hivatalban ilyen táblák fognak a belépőket. A kézfogást általában a köznapi érintkezésben is meg kellene tiltani. Kalapemelésével és fejbiccentéssel is lehet köszönni egy-egy embernek. Nem muszáj tenyerünkkel közvetlenül bacillusokat ajándékozni egymásnak.

Emeljünk kalapot a temesvári főorvos előtt, aki ezen a téren követendő példával szolgál.

— FIGYELMEZTETJÜK A VÁLASZTÓKAT, hogy választói igazolvány nélkül is lehet szavazni, ha az illető a választói névjegyzékbe fel van véve. Ezen esetben személyazonosságát az állampolgársági okmányával és a piros igazolvánnyal köteles igazolni.

— A kormánylisták győznek. Bukarestből jelentik: A belügyminisztériumhoz érkezett legújabb jelentések szerint nyolcezerhatszáz négy község közül négyezerháromezreny négy községben a liberális listát, vagy a liberálisok által támogatott listát választották meg egyhangulag. Az ellenzék harminckét községben jutott egyhangulag mandátumhoz.

Vörös plakátok Temesvárott

Falragaszharca — A kisajátított városi program

Temesvár, február 18.

Nem a plakátharc dönti el a választási küzdelmet. Nem dönti el, ha megannyi falragasz jelenik is meg. Temesvárott és bizonyára másutt is, még az sem változtat a helyzeten, hogy éjszakánként felbérelt suhancok mindenütt letépik a polgárság jelöltjeinek plakátjait. A jelölés tényét az meg nem semmisíti és a polgárság továbbra is szilárd egységként áll jelöltjei mögött. Történt azonban valami az elmúlt éjjel Temesvárott, ami azokat is a polgárok csatarendjébe állította, akik talán még ingadoztak, hogy melyik listára szavazzanak.

A munkásság nevében vörös falragaszokkal árasztották el a várost, leragasztották velük különösen a gyárak falait és hangulatot igyekeznek kelteni a polgári jelöltek ellen nemcsak a munkásság, hanem a tisztviselők és polgárok között is. Programjukban egyes kimondottan országos politikai és csupán a parlament által

elintézhető ügyön kívül — ami semmi esetre sem a városi képviselőtestület hatásköre — igen ravaszul olyan pontokat vettek fel, amelyek végrehajtása fokozatosan már évek óta folyik, olyan dolgokat ígérnek, amelyek megvalósítása részben már megkezdődött, részben befejezést is nyert. Kisajátították maguknak azt a programot, amelyet részben még T. E. Károly polgármestere idején éppen azok a polgárok is segítettek megalkotni, akiknek egy része a polgári listán szerepel.

A munkás választási bizottság vörös plakátjai elriasztották még azokat is, akik eddig talán még nem döntöttek végleges állásfoglalásukról. Aki nyugodt, békés fejlődést akarja, aki szereti Temesvárt, ezt a nagyra hivatott bánási emporiumot, aki nem politikai harcok hullámaival akarja elborítani a városházát, aki szívén viseli az összletettség érdekeit, az nem a vörös plakátpártra szavaz, hanem a polgári listára.

Soha többé nem tér vissza

Temesvárra ifjabb Krémer József műépítész

Temesvár, február 18.

Temesvár egyik legtekintélyesebb polgári családja volt a kilencvenes évek végén a gyárvárosi Krémer család. A pater familias, idős Krémer József, messze földön elismert tekintélyű építőmester volt, akinek szaktudását és ipari jó hírét számos monumentális épület hirdeti ma is Temesvár utcáin. A régebbi nagyobb szabású építkezés legtöbbször Krémer József munkája volt, így többek között ő építette a temesvári színházat és a főbb utvonalon alig volt imponálóbb épület, amelyet ne Krémer hozott volna tető alá. A közbecsülésben álló kiváló polgár a nyilvános életben és a társadalomban is élénk szerepet játszott. Két fia volt Krémer Józsefnek, az egyik Lajos, aki férjkorá delén hirtelen meghalt, a másik pedig ifjabb Krémer József műépítész, aki két évtizeden át intenzív közéleti és politikai tevékenységet fejtett ki.

Nagy képzettségű, kitűnő szónoki tehetséggel megáldott, erősen polgári érzelmű férfi volt, akinek egy időben sikerült felrázni a temesvári polgárságot akkori mozdulatlanságából. Először lett a polgári pártnak, amelynek programján állva képviselőjelöltséget is vállalt és tekintélyes számú szavazatot kapott a mindenkor hivatalos miniszterjelölttel szemben. Az ipartestület elnökevé választotta és hosszú időn át alelnöke volt a kereskedelmi és iparkamarának. Ifj. Krémer József a háború vége felé visszavonult a közszerepléstől, betegség is kínozta, amely tüdőfűtött energiáját letompította és Vadászudói uti villájában családja körében töltötte a háború utáni éveket. Körülbelül másfél év előtt eladta villáját, a főpostával szemben levő új épületek egyikében bérelt lakást, de ő maga már nem sokáig lakott abban. Rövidesen külföldre utazott, Németországot kereste fel és azóta is ott tartózkodik nyilván azzal a szándékkal, hogy Temesvárra, sok meddő akarása színhelyére, soha többé nem tér vissza.

Felesége, született Namendorf Erzsébet, aki ugyancsak németországi származású, fiával és leányával egy ideig még itt maradt, de azután visszakivándorolt rokonai körébe és nemrég ő is eltávozott Németországba. Onnan érkezik most a hír, hogy Krémerné Hannoverben meghalt. Fia még itt van és a hadseregben szolgál. A lakást felosztatták, a butorokat temesvári rokonoknál beraktározták és a multba vesző feleség szomorú alkonya kezd úrrá lenni Temesváron egykor legelső patriciusi családjának története felett. Eltűnt a régi Temesvár egy nagy tölgye hajtásaival, gyökereivel együtt, hogy emlékek formájában maradjon meg még néhány évig a mult század őregeinek visszatérő beszélgetéseiben.

Minden magyar a következő jelvényel szavaz:

Távirat!

Február 20—28-ig.
Négy nagy amerikai film Timisoarán!
A moziművészet legutóbbi nagy sikerei.

A kis Lord

Mary Pickford-dal

A nagy boldogság

Pola Negri-vel

Dorothy Vernon

Mary Pickford-dal

Az Opera Fantomja

Lon Chaney-vel

FELREVEZETIK A MAGYAR VÁLASZTÓKAT. A magat demokratikus ellenzéki blokknak nevezett nemzetipárti-sváb népszervezeti-munkás alkalmi egyesülés német hivatalos szócsöve tegnapi számához magyar röpcédulát mellékel, amely a „t. magyar választók” szívéhez akar szólni és igyekszik megfőzni őket. Nem a programmal, hanem félrevezetéssel. Azt hangoztatja ugyanis, hogy a magyar szavazókat nem köti a pártfegyelem és a központi pártelnökség tetszésükre bízta, hogy mely listára szavazzanak. Ez egész egyszerűen nem igaz. A Magyar Párt központi vezetősége az egyes tagozatokra bízta a helyi viszonyoknak megfelelő megállapodások létesítését, amelyek keretein belül a pártfegyelem igenis kötelez minden magyart. Ez a pártfegyelem pedig kötelezővé teszi minden magyarnak a polgári blokk listájára való szavazást. Kisded erőlködések ezek az ugynevezett ellenzék részéről, amelyek tendenciája tulságosan átlátszó ahhoz, hogy bárki komolyan vegye.

— A városi fuvartelep új vezetője. Temesvár város tanácsa a fuvartelep és a köztisztasági vállalat vezetésével véglegesen Lojka Eutimiut, a jelenlegi helyettes vezetőt bízta meg, aki komoly törekvéssel felelt meg eddig is feladatának. Rajta lesz a sor, hogy a jövőben Temesvár utcáiról a por és piszok eltűnjön.

* A választási jelvény képe minden szavazó lelkében legyen, nehogy eltévedjen, éppen úgy nem szabad eltéveszteni az utat, ha hentesárut akarunk venni, hanem azon az uton kell haladni, mely Fa Mihály Telekház-téri vagy a Mária melletti üzletébe vezet.

— **Leégett kalapgyár.** Versecről jelentik: Sziladek Ferenc kalapgyára az elmúlt éjjel kigyulladt és teljesen leégett. Oltás közben a sok víztől meggyengült tűzfal óriási robajjal rádőlt a gyárral szomszédos házra, amelyet szétrombolt. Szerencsére a házban nem tartózkodott senki és így emberéletben nem esett kár.

— **Szabadlábba helyezték a letartóztatott diákokat.** Bukarestből jelentik: A legutóbbi diákzavargások ügyében a vizsgálatot befejezték. A katonai ügyészség valamennyi letartóztatottat szabadlábba helyezte.

— **Kettészakadt vonat.** Bukarestből jelentik: A Craiova és Turnu-Severin közötti vasúti vonalon egy tehervonat kettészakadt, aminek következtében tíz kocsi teljesen összetört és a vasúti pályán hosszabb ideig szünetelt a forgalom.

* Évek óta a legjobban keresett és legnépszerűbb fogápolószer a FARMODONT fogkrém és szájjav. Kiváncra mintát és reklámanyagot ingyen és bérmentve szállít a Farmacon gyógyszerárnyalókereskedés és laboratórium, Timisoara.

— **Az Arany János Társaság második vasárnapi ünnepi ülésének második zenei szolista Tomma Béla, ki Hubay Jenő Larghettoját adja elő, Balázs Emil dr. zongorakíséretével.**

— **A józsefvárosi katolikus hitközség közgyűlése.** A Temesvár-józsefvárosi római katolikus egyházközség f. évi február hó 21-én délelőtt 11 órakor tartja meg ez évi rendes közgyűlését a Miasszonyunkról elnevezett leányiskola óvodá termében. A közgyűlés tárgysorozatát képezi a rendes évi beszámolókon kívül az egyháztanács rendes tagjai létszámának 24-ről 36-ra s póttagjainak 6-ról 12-re leendő felemelése, illetve megválasztása a legutóbb módosított s jóváhagyott alapszabályok határozmányainak értelmében.

Eladunk
hosszú részletre a gyárvárosi homokszedők mellett
olcsó házhelyeket
Fatelepünk tégl- és cserépraktárunk a helyszínen. Építészeti irodánk részletre fölépít. Tervek, költségvetések és kézi téglapras ingyen áll rendelkezésre. Kardos-telep Intézőségénél Belváros, Str. Primária (Városház-utca) 16 sz.

— Oroszországi menekültek behurcolták a kiütéses tifuszt. Bukarestből jelentik: Az egészségügyi vizsgálat megállapította, hogy a Balt környéki kiütéses tifusz járványt oroszországi menekültek hurcolták be az országba.

— Volt temesvári kávék halála. Rónai A. János, a temesvári Lloyd-kávéház volt tulajdonosa, aki legutóbb az aradi Vadászkürt-étterem bérlője volt, ötven éves korában rövid szenvedés után meghalt. Rónai annak idején Temesvárott igen népszerű volt és számos jóbarát fájlatja halálát.

— Fogva marad a letartóztatott cérnakereskedő. Megirtuk, hogy Schönhaut Ermano temesvári cérnakereskedőt a vizsgálóbíró védjegycsalás miatt letartóztatta. A törvényszék a letartóztatást feloldotta és a gyanúsított szabadlábra helyezését rendelte el. A királyi tábla az ügyesség felebezése folytán tegnap foglalkozott az ügygel és Schönhaut további fogvatartása mellett döntött.

— Gyermekhalál. Sulyos csapás érte Reichenbach Béla józsefvárosi ismert mézeskalács- és gyertyagyárost és nejét. Alig két napi kínos szenvedés után meghalt hat éves Lilike nevű egyetlen leánykájuk, akit difteritisz ölt meg. A temetés ma megy végbe. A kegyetlenül sujtott szülők iránt őszinte részvét nyilatkozik meg.

Meghívó

A Központi Bank Váltóüzlet és Ker. R.-T. t. c. részvényesei az 1926. évi február hó 26-án délelőtt 11 órakor az intézet helyiségében tartandó

VI. évi rendes közgyűlésre

isztelettel meghívatalnak.

Tárgysorozat:

1. Két részvényes kijelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére. 2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1925 üzletéről. 3. Határozathozatal az 1925. évi jövedelem felosztása, valamint a felmentvény megadása iránt. 4. Az alapszabályok módosítása. 5. Az igazgatóság 2 tagjának 3 évre és a felügyelőbizottság 4 tagjának 1 évre való megválasztása.

Mérleg-számla

I. Vagyon: Pénztárkészlet 397.591.—, berendezés 50.000.—, értékpapírlomány 188.496.—, idegen pénznek 707.118-90, követelések pénzügyintézeteknél 1,784.063-92, adósok folyószámlában és különféle követelések 11,134,599-35, összesen: 14,261,869-17 lei. II. Teher: Részvénnyel 3,000.000.— (Ebből 2,000.000.— 1925 december 28-án lett befizetve). Rendes tartalék 576.000.—, árfolyamkülömbözeti tartalék 24.000.—, kétes követelések tartaléka 275.000.—, betétek folyószámlán és könyvecskére 10,109,836-65, átmeneti tételek 58.597-95, nyereség áthozat 1924. évről 17.601-82, tiszta nyereség 1925. évről 200.832-75, összesen 14,261,869-17 lei.

Az igazgatóság.

Megvizsgáltuk és rendben találtuk a felügyelőbizottság.

Az új városanyák álma

Egy női városi tanácsos naplójából

Temesvár, február 18.

Nem álom ez, hanem valóság. A nők is bejutnak városi parlamentbe. Évszázados álmok válnak valóra, régi titkos töprengések nyertek szentesítést a törvény által. Hozsánna néked új közigazgatási törvény, amely szent liberális musodban meghajolt az örök nő örök kívánsága előtt és megadta azt a jogot, hogy a nép sorsának intézésébe beleszólhasson. Tisztelettel engedelmet kérek, ugyebár azzal tisztában vannak, hogy itt egyáltalában nincsen szó politikáról, pusztán és egészen egyszerűen csak a nép sorsának az irányításában fog a nő vállvetve küzdeni a férfival. Itt nincsen és nem lehet szó a politikáról, mert itt nem a pártok küzdenek egymással és Isten mentsen, hogy bármilyen vonatkozásában is politikainak tün-tessem fel a mostan eldőelő községi választásokat. Egész egyszerű sajátos önérdék, ahol csak az egyének kiválóságai és arra termettségük jutnak előtérbe. Politika nincs, nem kell, soha nem is volt, minek az! Ezt a tételt már betéve tudjuk mi is, a hölgyek is és kettőzött figyelmem irányul a női nem képviselői felé, akik azt a fontos megbízatást nyerik, hogy a megyei parlamentben a férfikkal együtt dolgozzanak, — a közérdek terén. A kételkedés

ördöge elszállt belőlem és szentül tart az a meggyőződés, hogy nagyszerűen fogják megcsinálni a dolgukat. Legalább is olyan jól, mint a férfiak és legalább is annyira hatnak majd a dolgok mélyére, mint az erősebb nem képviselői. De mint minden téren, úgy itt is, előre elkészített programpon-tokkal indulnak az új közéleti tevékenység porondjára. Alkalmam volt betekinteni az első női várositanácsos feljegyzéseibe és abból szösz szerint közlöm:

— Követeljük, hogy a kormány hasson oda, hogy a párisi illatszerek és selymek behozatali vámját töröljék el. Kettős érdeke ez a férfinek, aki a pénzt adja hozzá és a nőnek, akinek szükség-e van rá.

— Követeljük a nőnek teljes szólás-szabadságát a családi életen kívül is, mert az a keret már szűk a számunkra.

— Követeljük, hogy a divat tekintetében egyáltalában ne alkalmazkodjunk a férfiek zsebéhez, az államnak kötelessége, hogy női számára minden támogatást megadjon és követeljük az állandósított államsegély megszü-vezését...

Többre nem voltam kíváncsi. Lát-hatják, a nők nagyszerűek lesznek!

g-d.

Művészet

* Bartók Béla hangversenye. Városunk zenei életének szerdán, e hó 24-én ünnepe van. Ezen az estén hangversenyez a magyar modern zene kiváló reprezentánsa, Bartók Béla, a hírneves zeneszerző és ünnepezt zongoraművész Temesvárott. Bartók neve és előkelő művészete zeneértő közönségünk előtt eléggé ismert. Tekintettel erre és arra a fényes mű-sorra, amelyet a nagy zenei közpon-tokban ujabban nagy sikert aratott művész itteni estélyére választott, ajánlatos a jegyeket sürgősen a „Bá-nát“-nál megváltani.

A választási igazolvány csak úgy érvényes, ha a választó azt sajátkezűleg aláírja

Telefon 10-71

Mindennemü

butorok legolcsóbban Ungor asztalosnál, Gyárvaros, F6-u. 33

Szenzációs

angol tánclemezek

megérkeztek

KATZKY, Mercy-utca 10

Az alakulóban levő nyomdász - zenekar

nagybögőt

keres megvételre. Cim: Láng Lajos Hunyadi-nyomda vagy Nyomdászok Szakegy. (Lenau-t.)

— Az első ítélet a frankhamisítás ügyében. Hamburgból jelentik: A magyar frankhamisítás ügyében elhangzott az első ítélet. A hamburgi törvényszék Olchváry Ödönt, aki ellen az volt a vád, hogy a hamis bankjegyeket forgalomba hozta, négy havi fogházra, továbbá utlevélkihágás miatt háromszáz márka pénzbüntetésre ítélte. Olchváry azzal védekezett, hogy érdekelni jár el és mint egy politikai szervezet tagja kénytelen volt felebbvalói utasításait betartani. A törvényszék ezt a körülményt enyhítő momentumnak vette és az ítélet kiszabásánál mérlegelte. Az Esti Kurir szerint egyébként Gerő és Spanning kijelentették, hogy a hamis ezer frankos bankjegyeket közvetlenül Münchenből kapták.

* A Patria kabaré és bar megszűnt és a teljesen átalakított, modern létszettel berendezett kávéház elsőrendű művészi zenekar mellett csupán a közönség részére a modern táncok vonó helysége.

— Utcai incidens. Megirtuk néhány nap előtt, hogy Müller Kálmán temesvári szakszervezeti titkár a józsefvárosi Schollier-vendéglő előtt az utcán inzultálta Skutecky Miksa dr. ügyvédet. Müller cikkünkkel kapcsolatban annak a megállapítását kéri, hogy az inzultus azért következett be, mert Skutecky azt mondta neki, hogy ilyen szemtelen bolsevik fráterrel nem áll szóba. Ezen annyira felindult, hogy hírtelen haragjában inzultálta az ügyvédet.

— Vegyészkek jelentkezése. A temesvári hadkiegészítő parancsnokság felszólítja a parancsnokság területén lakó vegyészmezőnököket, vegyészdoktorokat, vegyészhallgatókat, hogy okmányokkal e hó 20-tól 25-ig jelentkezzenek a hadkiegészítő parancsnokságon. A jelentkezési kötelezettség csak azokra vonatkozik, akik a román hadseregben tartalékos tisztekként felvették.

* Maddy & Bressó francia zenekomikusok fellépte a Lloyd-tavernában.

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűre 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei. Alláskeresőknek 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

A Déli Hírlap minden előfizetője február végéig abban a kedvezményben részesül, hogy hetenként egyszer teljesen ingyenesen helyezhet el a Déli Hírlapban egy tíz szóból terjedő apróhirdetést. Ha havonként csak kétszer veszi igénybe ezt a kedvezményt, a lapot teljesen ingyen kapja. Siessen tehát havi hatvan leiert előfizetni a Déli Hírlapra.

Házasságot legelőnyösebben közvetít. Minden megbízás eredményéért garancia. Cégjelzéstelen levelezés. „Amor” Timisoara, I. Gen. Praporgescu 7.

Művelt özvegy nő, 28 éves, magányos, vagy urinóhoz vidékre is ajánlkozik. „Özvegy” jellegre a kiadóba.

Csapágyakat, közlőműveket, fali- és függőgyámokat, kapcsolókat legelőnyösebben szállít Friedrich Testvérek gépgyára Timisoara.

Bankszolgái, üzletszolgái, vagy ehhez hasonló állást keresek azonnali, vagy március 1-i belépésre. Gyárvaros, Galamb-u. 15, fl. 2.

Csak délelőtti könnyű foglalkozással szép keresetre tehetnek szert férfiak és asszonyok. Jelentkezhetni a Déli Hírlap kiadóhivatalában délelőtti 10—12 óra között.

Vidékre keresek jól főzni tudó szakácsnőt vagy minden szakácsnót. Bővebbet Belváros, Erőd-utca 12, II.

Perfekt könyvelő, gépiró- és gyorsíró bármilyen állást vállalna, vidékre szívesen menne. Ajánlatokat „Komoly” jellegre kérek a kiadóba.

Modern két vagy három szobás lakás májusra, esetleg augusztusra keresek. Ajánlatokat Dr. Várnay Elemér Hitelbank palota címére kérek.

Használt téglagyári gépeket megvételre keresek Eliás Cyző gépezsmérnök Timisoara Str. Radulescu 6.

LICHTWITZ

LIQUEURS

Előkelő iparvállalat jó írásu, kereskedelmi érettségivel bíró fiatalembert azonnali belépésre

gyakornoknak

keres. Ugyanott irodaszolga és kifutófiu is felvétetik. Részletes ajánlatok „Iparvállalat” jellegre a kiadóhivatalba küldendők 263

Fémcsiszolók

fémcsiszológályosok, villany-szerelők sürgősen kerestetnek a

LUMINA csillár-gyárnál

Temesvár, Török-u. 9

Azonnal beköltözhető

két szoba-konyhával és istállóval bíró új családi ház

a Gyárvarosban három évre bérbeadó. Érdeklődni lehet a gyárvarosi telekbírószágon, B a l a n Péternél.

Makulatura olcsón kapható

Déli Hírlap

kiadóhivatalában

Szent György-tér 4